

ΠΝΟΕΣ

παρέμβαση για νέους & οικογένειες | **ΑΤΗ**
ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ - ΣΤΗΡΙΞΗ

Ε.Π.Α.Ψ.Υ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΠΡΩΤΟ ΨΥΧΩΤΙΚΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ: ΤΑ LAIs ΩΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Γεώργου Α., Δημητρακόπουλος Στ.

Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης ΠΝΟΕΣ Ath Ε.Π.Α.Ψ.Υ.

Εισαγωγή

➤ Οι ασθενείς με **Πρώτο Ψυχωσικό Επεισόδιο (ΠΨΕ)** διακόπτουν την αγωγή σε ποσοστά:

- **35.7%** εντός μηνός μετά τη νοσηλεία
- **54.3%** εντός 2μήνου μετά τη νοσηλεία

(Tiihonen et al. 2011)

- **28% έως 54%** θα βιώσουν **υποτροπή** από 1 έως 3 έτη μετά από ΠΨΕ (Alvarez-Jimenez et al. 2012)

➤ Τα ενέσιμα αντιψυχωτικά μακράς διάρκειας δράσης-**LAIs** αναπτύχθηκαν με στόχο:

- **Βελτίωση δεικτών συμμόρφωσης** στην αγωγή (treatment adherence)
- **Μείωση ρίσκου υποτροπών** (relapse) και **επανεισαγωγών** (rehospitalization)

Βιβλιογραφικά η χρήση των LAIs έχει συσχετιστεί με:

- Μείωση ρίσκου υποτροπών (σε σχέση με placebo)
- Μείωση δεικτών θνησιμότητας (all-cause mortality) σε σχέση με από στόματος φ/α
- Βελτίωση συνοσηροτήτων, όπως μείωση των ποσοστών της κατάχρησης ουσιών, της βίας και εμπλοκής με νόμο.

- Διάφοροι παράγοντες δυσχεραίνουν την ευρύτερη χρήση των LAIs , ενισχύοντας την στιγματοποιημένη εικόνα τους στην κλινική πράξη.
- Οι παράγοντες αυτοί μπορεί να αφορούν τον ασθενή, τον κλινικό, τα συστήματα υγείας.

Αποτελεσματικότητα LAIs στο ΠΨΕ

Σημαντικά μειωμένη συχνότητα επανεισαγωγής και μικρότερο αριθμό επειγόντων περιστατικών στην ομάδα των ατόμων με FEP που έλαβαν θεραπεία με LAIs έναντι της ομάδας που έλαβαν από του στόματος φ.α. (Alba T., et al 2015)

Τα άτομα που λαμβάνουν LAIs ως θεραπεία εκλογής έχουν περισσότερες πιθανότητες να εμφανίσουν κακούς προγνωστικούς παράγοντες κατά την έναρξη. Ωστόσο, το ποσοστό υποτροπής τους με την πάροδο του χρόνου ήταν παρόμοιο με εκείνους που είχαν καλούς προγνωστικούς παράγοντες κατά την έναρξη που έλαβαν μόνο από του στόματος φ.α. Οι ασθενείς στους οποίους αρχικά έλαβαν από του στόματος φ.α. και τελικά άλλαξαν σε LAIs είχαν περισσότερες πιθανότητες να υποτροπιάσουν και να επανεισαχθούν από αυτούς που ξεκίνησαν με LAIs. Οι ασθενείς με κακή πρόγνωση στο στάδιο της νόσου τους φαίνεται να επωφελούνται από την έγκαιρη συνταγογράφηση των LAIs και εμφανίζουν μείωση ή καθυστέρηση των υποτροπών και των επανανοσηλειών. (Amal A. et al, 2020)

Η χρήση των LAIs συγκριτικά με την από του στόματος φ.α. φαίνεται πως είναι πιο αποτελεσματική σε άτομα με διπλή διάγνωση (χαμηλότερο ποσοστό υποτροπής (67,7% έναντι 76,7%), υψηλότερο χρόνο επιβίωσης χωρίς υποτροπή (694 έναντι 447 ημέρες) και τάσεις για μειωμένα ποσοστά επανάληψης νοσηλείας (48,4% έναντι 57,3%) και χρόνος επιβίωσης χωρίς νοσηλεία (813 έναντι 619 ημέρες). Από αυτούς που έλαβαν από του στόματος φ.α. ως πρώτη γραμμής, το 41,3% άλλαξαν τελικά σε LAIs και παρουσίασαν τη χειρότερη έκβαση στην υποτροπή και την επανεισαγωγή στο νοσοκομείο. (Baki A, et al. 2019)

Η θεραπεία με LAIs μπορεί να καθυστερήσει την νοσηλεία σε άτομα με ΠΨΕ. (Kane J., et al., 2020)

Συνολικά φαίνεται ότι τα LAIs είναι αποτελεσματικές φαρμακολογικές θεραπείες και μπορεί να μειώσουν τον κίνδυνο υποτροπής σε ασθενείς με πρώιμη ψύχωση. Επιπλέον, οι ασθενείς με πιο πρόσφατη διάγνωση ψύχωσης φαίνεται να ανταποκρίνονται καλύτερα σε αυτήν θεραπεία σε σύγκριση με ασθενείς με μεγαλύτερη διάρκεια ασθένειας. (Lian L., et al. 2022)

Έγκαιρη Παρέμβαση

Έχει φανεί πως οι Μονάδες Έγκαιρης Παρέμβασης υπερτερούν έναντι των κλασικών μονάδων αντιμετώπισης των ψυχικών διαταραχών σε μια σειρά από παραμέτρους.

- **Συμβάλλει :**
στην καλύτερη πορεία και λειτουργικότητα του ατόμου παρεμβαίνοντας **πολυεπίπεδα** με εξειδικευμένο προσωπικό στο πεδίο της ψύχωσης αλλά και στην κλινική ενέσιμων αντιψυχωτικών μακράς διάρκειας δράσης.

Στόχοι των Μονάδων αυτών είναι:

- η έγκαιρη κι έγκυρη αντιμετώπιση της ψυχωτικής συμπτωματολογίας
- η ελαχιστοποίηση του χρόνου μέχρι να λάβει θεραπεία
- η βελτίωση της λειτουργικότητας και της ποιότητας ζωής, η διατήρηση του καλού θεραπευτικού αποτελέσματος και η πρόληψη υποτροπών.

Οι Μονάδες Έγκαιρης Παρέμβασης με ένα ολιστικό πρόγραμμα παρέμβασης στο άτομο, την οικογένεια, τον επαγγελματία αλλά και την κοινότητα μπορούν να συμβάλλουν στην απαγκιστρωποίηση από τις προκαταλήψεις γύρω από τη ευρύτερη χρήση των LAIs , με στόχο την καλύτερη πρόγνωση των ατόμων με πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο.

Βιβλιογραφία

Πλήθος συγγραφέων προτείνει ότι η χρήση των LAIs έχει μεγαλύτερο όφελος σε άτομα που παρουσιάζουν ΠΨΕ καθώς χρονικά η νόσος πιθανά είναι πιο διαχειρίσιμη θεραπευτικά και η αποφυγή υποτροπών και νέων νοσηλειών θα έχει μεγαλύτερα οφέλη στην πορεία της νόσου των ατόμων αυτών.